

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ภัยพิบัติ ในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

**วาทภัย ในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย**

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

1. นักเรียนสามารถบอกและอธิบายความหมายของวาทภัย

ได้อย่างถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุการเกิดวาทภัย

ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนมีทักษะการเอาตัวรอดและเสนอ
แนวทางการปฏิบัติตนก่อน ระหว่าง และหลังเกิด
วาทภัย ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

1. เห็นความสำคัญของผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากภัยพิบัติ

2. นักเรียนเห็นความสำคัญของเอาตัวรอดและมีแนวทางการ
การปฏิบัติตนก่อน ระหว่าง และหลังเกิดวาตภัย ในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ช่วง

ปรึกษา...ปัญหาภัยพิบัติ

**ให้นักเรียนยกตัวอย่างภัยพิบัติ
ที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ
ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย
และโอเชียเนีย**

นักเรียนคิดว่าภัยพิบัติที่เกิดขึ้น
มีชื่อเรียกว่า.....
สาเหตุเกิดจาก.....
ผลกระทบที่เกิดขึ้น.....

พายุหมุน, วาตภัย

เกิดจากลมที่มีกำลังแรง

สร้างความเสียหายให้แก่บ้านเรือน

ที่อยู่อาศัย ทรัพย์สิน รถยนต์

ต้นไม้หักโค่น ฯลฯ

วาตภัย

คือ ภัยที่เกิดจากพายุ เกิดจากการเคลื่อนที่ปะทะกันของมวลอากาศหรือลม ซึ่งจะเคลื่อนไหวจากบริเวณความกดอากาศสูงไปสู่ความกดอากาศต่ำ ส่งผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือน สิ่งก่อสร้าง ถนนหนทาง ต้นไม้ ซึ่งภัยจากพายุที่เกิดในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกที่ส่งผลต่อชีวิตมนุษย์มากที่สุด คือ

“พายุหมุนเขตร้อน”

ลมพายุในทวีปเอเชีย

ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

1

พายุหมุนเขตร้อน

2

พายุฤดูร้อนและ
พายุฝนฟ้าคะนอง

3

คลื่นพายุซัดฝั่ง

1 พายุหมุนเขตร้อน

พายุที่เกิดในอ่าวเบงกอล
และมหาสมุทรอินเดีย
เรียกว่า **“ไซโคลน”**
(CYCLONE)

มีชื่อเรียกต่างกันไปตามแหล่งกำเนิด

1 พายุหมุนเขตร้อน

เกิดในมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือ
ทะเลแคริบเบียน อ่าวเม็กซิโก และ
ทางด้านตะวันตกของเม็กซิโก

เรียกว่า “เฮอริเคน”

(HURRICANE)

มีชื่อเรียกต่างกันไปตามแหล่งกำเนิด

1 พายุหมุนเขตร้อน

เกิดในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ
ด้านตะวันตก มหาสมุทร
แปซิฟิกใต้ และทะเลจีนใต้
เรียกว่า **“ไต้ฝุ่น”**
(TYPHOON)

มีชื่อเรียกต่างกันไปตามแหล่งกำเนิด

1 พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อลมฟ้าอากาศของประเทศไทย ส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้ ซึ่งมีการแบ่งเกณฑ์ความรุนแรงของพายุตามข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยใช้ความเร็วลมใกล้ศูนย์กลางพายุ

พายุไต้ฝุ่น

118 กม./ชม. ขึ้นไป

พายุโซนร้อน

62 - 117 กม./ชม.

พายุดีเปรสชัน

61 กม./ชม.

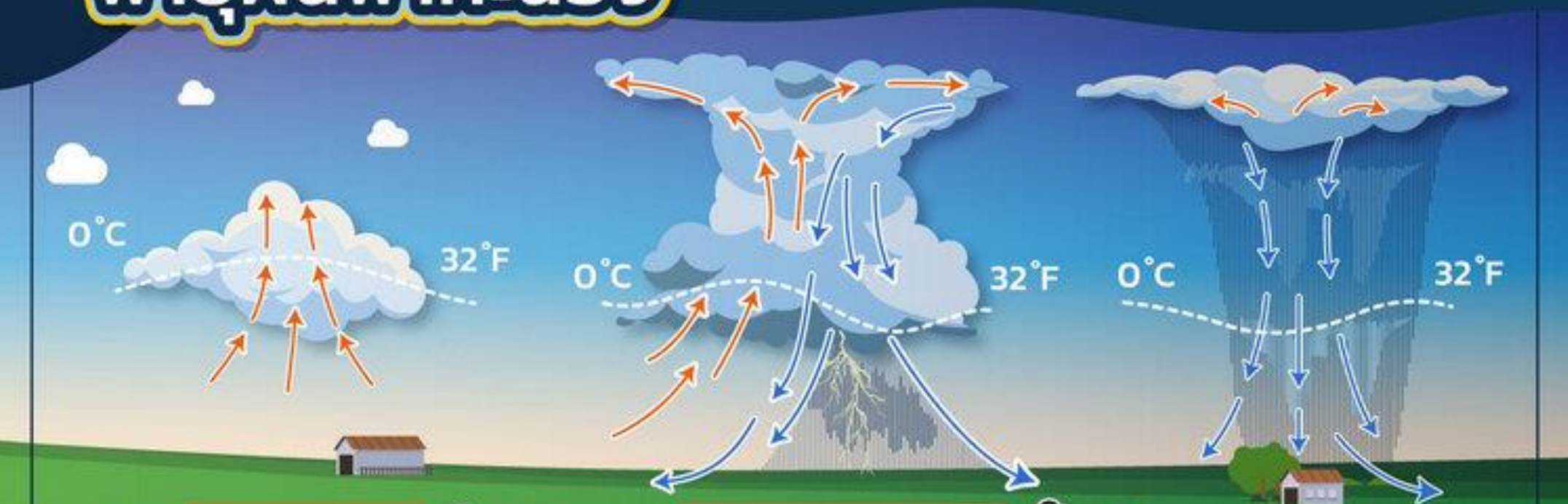

2 พายุฤดูร้อนและพายุฝนฟ้าคะนอง

เกิดในช่วงการเปลี่ยนฤดูจากฤดูหนาวไปสู่ฤดูร้อน และช่วงก่อนเริ่มต้นฤดูฝน พายุนี้เป็นพายุประจำถิ่น ที่มักเกิดขึ้นในบริเวณประเทศไทยตอนบน

การเกิดและพัฒนาของ พายุฝนฟ้าคะนอง

เกิดขึ้นได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย หากเกิดในช่วงฤดูร้อนจะมีความรุนแรงมากกว่าในช่วงอื่น มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า พายุฤดูร้อน

ระยะเจริญเติบโต

อากาศที่มีอุณหภูมิและความชื้นสูงลอยตัวสูงขึ้น ทำให้มีการลดลงของอุณหภูมิตามความสูง และไอน้ำในอากาศเกิดการควบแน่นเป็นละอองน้ำอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นเมฆขนาดใหญ่

ระยะเจริญเติบโตเต็มที่

ยอดเมฆปะทะกับรอยต่อของชั้นบรรยากาศ ทำให้ไม่สามารถลอยตัวสูงขึ้นไปได้อีก ยอดเมฆจึงเกิดการแผ่ออกทางด้านข้างในแนวราบ ต่อมาเกิดฝนตกหนัก ลมแรง เกิดฟ้าแลบ ฟ้าผ่า และอาจเกิดลูกเห็บตก

ระยะสลายตัว

ฝนค่อย ๆ หมดยาวไป ทำให้ลมที่พัดลงสู่พื้นโลก มีอัตราเร็วลดลง เมฆเริ่มสลายตัว

3 คลื่นพายุซัดฝั่ง

คือ การยกตัวสูงขึ้นของระดับน้ำทะเลจากอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone) ที่มีความเร็วลมตั้งแต่ 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป โดยเฉพาะพายุไต้ฝุ่น (Typhoon) และเฮอริเคน (Hurricane) ที่ก่อตัวขึ้นในมหาสมุทร จนเกิดเป็นคลื่นน้ำขนาดใหญ่ที่มีความสูงตั้งแต่ 2 เมตรไปจนถึง 10 เมตร เคลื่อนตัวซัดเข้าหาชายฝั่งอย่างรุนแรง

A large, powerful wave is crashing over a concrete wall in the foreground. The water is white with foam and is splashing high into the air. In the background, there is a multi-story residential building with balconies and a smaller house with a steeple. The sky is overcast.

3

คลื่นพายุซัดฝั่ง

3

คลื่นพายุซัดฝั่ง

ช่วง

จับเข้าคุย ตะลุยกพาย

เนื่องจาก **วาตภัย** ที่เกิดขึ้นสร้างผลกระทบและ
ความเสียหายให้แก่ผู้คน เช่น ต้นไม้หักโค่น ล้มทับบ้านเรือน
เรือกสวนไร่นาเสียหาย ผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวไม่ได้
บ้านเรือนไม่แข็งแรงอาจพังเสีย รวมถึงอาจก่อให้เกิดฝนตกหนัก
มากจนทำให้เกิด **อุทกภัย** ตามมา

นักเรียนจะมีวิธีการรับมือกับ “วาทภัย” ได้อย่างไรตั้งแต่

ก่อนเกิด

ขณะเกิด

หลังพายุสงบ

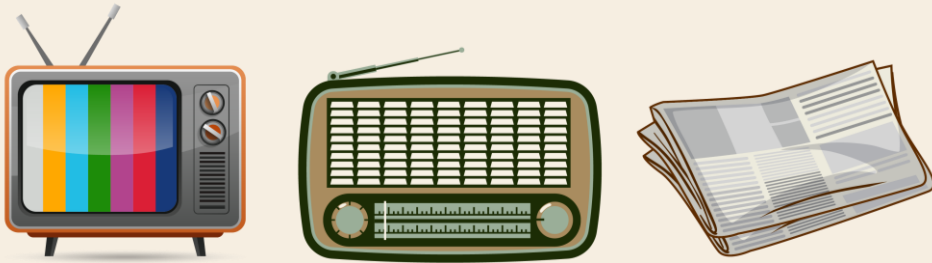

ช่วง

ฟ้าหลังฝน (นำเสนอ)

ก่อนเกิด

ติดตามฟังข่าวพยากรณ์
อากาศของทางการ

ถ้าอยู่ในพื้นที่เสี่ยง
ให้เตรียมการอพยพ

ก่อนเกิด

สำรวจที่อยู่อาศัย
โดยสังเกตต้นไม้
ว่ามีความมั่นคงหรือไม่

เตรียมอาหารสำรอง เตรียมไฟฉายหรือ
สิ่งที่ให้แสงสว่างเพื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ขณะเกิด

ควรพักอาศัยในอาคารที่มั่นคง
ปิดประตูหน้าต่างทุกบาน
รวมทั้งยึดประตูหน้าต่างให้มั่นคง

สิ่งของควรไว้ในที่ต่ำ
เพราะอาจตกหล่น เสียหายได้

ขณะเกิด

เตรียมรถยนต์ไว้พร้อม
ภายหลังพายุสงบ

เมื่อลมสงบแล้วควรรออย่างน้อย
3 ชั่วโมง ถ้าพื้นระยะนี้ไม่มี
ลมเกิดขึ้นอีกก็สามารถออกจากบ้านได้

หลังพายุสงบ

หากมีผู้บาดเจ็บ
ให้รีบช่วยเหลือ
(แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

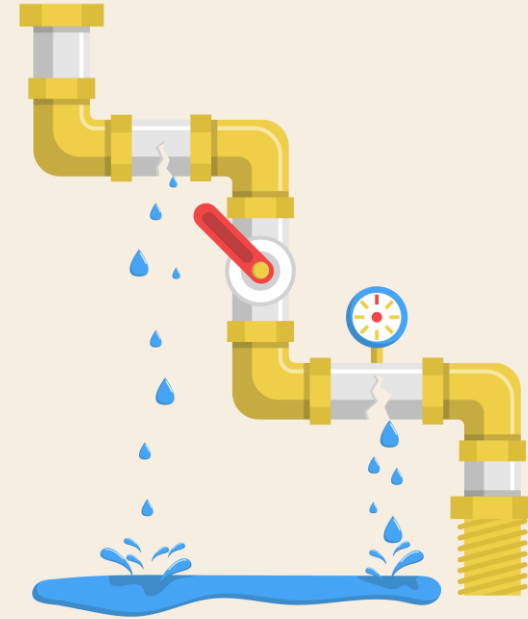

เห็นต้นไม้ใกล้ล้ม ให้โค่นล้มลง
(ควรแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

หลังพายุสงบ

ถ้ามีเสาไฟล้มอย่างเข้าใกล้สายไฟ
รีบแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พบท่อประปาแตกสายไฟชำรุด
ถนนเสียหายให้แจ้งเจ้าหน้าที่

กิจกรรม
สรุปบทเรียน

1. ให้นักเรียนทำผังมโนทัศน์ (ใส่กระดาษ A4 หรือสมุดของตนเอง)

2. โดยมีหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยดังนี้

- หัวข้อหลัก คือ ภาวะ

- หัวข้อย่อย คือ

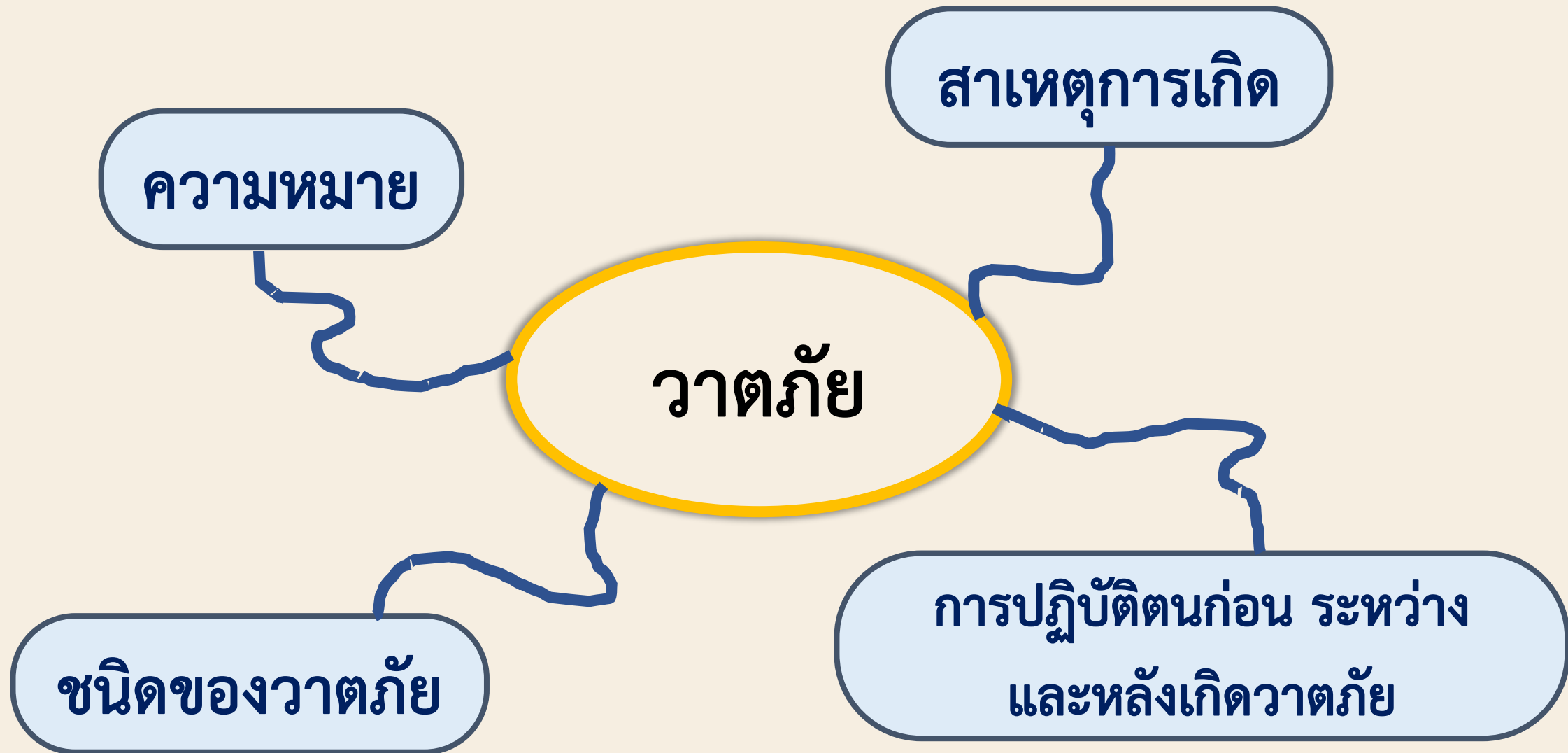
1) ความหมายของภาวะ

2) สาเหตุการเกิดภาวะ

3) ชนิดของภาวะ

4) การปฏิบัติตนก่อน ระหว่าง และหลังเกิด

ภาวะ ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อุทกภัยในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1